

فرصت محدود اوباما برای توافق با ایران

نتایج انتخابات میاندوره‌ای آمریکا حاکی است که برای اولین بار از سال ۲۰۰۶، جمهوریخواهان با کسب کرسی‌های بیشتر توانستند کنترل مجلس سنا و مجلس نمایندگان آمریکا را به دست بگیرند و اکنون با توجه به سیاست‌های متفاوت حزب جمهوریخواه در عرصه سیاست خارجی، این پرسش مطرح است که آیا تغییر ترکیب کنگره تأثیری در مذاکرات هسته‌ای خواهد گذاشت.

حزب دموکرات در انتخابات آمریکا شکست خورد فرصت محدود اوباما برای توافق با ایران

نتایج انتخابات میاندوره‌ای آمریکا حاکی است که برای اولین بار از سال ۲۰۰۶، جمهوریخواهان با کسب کرسی‌های بیشتر توانستند کنترل مجلس سنا و مجلس نمایندگان آمریکا را به دست بگیرند و اکنون با توجه به سیاست‌های متفاوت حزب جمهوریخواه در عرصه سیاست خارجی، این پرسش مطرح است که آیا تغییر ترکیب کنگره تأثیری در مذاکرات هسته‌ای خواهد گذاشت.

براساس توافق ژنو، ایران و 5+1 تا سوم آذر برای رسیدن به توافق جامع فرصت دارند و طرفین با برگزاری نشست‌های دوجانبه و چندجانبه در آخرین روزهای باقیمانده تلاش دارند قبل از ضرب‌الاجل تعیین شده به توافق برسند که نشست‌های هفته آینده در عمان را می‌توان آخرین فرصت‌ها برای خروج گفت‌وگوها از بن‌بست تلقی کرد. در چنین شرایطی با توجه به انتخابات روز سه‌شنبه، اکثریت کنگره آمریکا تا دو ماه دیگر (ژانویه) در اختیار جمهوریخواهانی قرار می‌گیرد که در سیاست خارجی به تندیرویی معروفند و بر این اساس بسیاری از تحلیلگران معتقدند که اگر اوباما قصد دارد به توافق هسته‌ای با ایران دست یابد و در انتخابات آینده ریاست‌جمهوری آمریکا در سال 2016 از این توافق به‌عنوان یکی از برگ‌های برنده دموکرات‌ها استفاده کند، باید از فرصت باقیمانده حداکثر بهره را ببرد.

در همین زمینه فواد ایزدی، کارشناس مسائل آمریکا در گفت‌وگو با ایرنا اظهار کرد: دو ماه تا آغاز کار اعضای جدید سنای آمریکا مانده و با توجه به نظر مثبت اعضای فعلی به ادامه مذاکرات هسته‌ای، این فرصت دو ماهه می‌تواند تعیین‌کننده باشد.

وی با اشاره به پیروزی جمهوریخواهان در انتخابات میاندوره‌ای کنگره گفت: در ساختار سیاسی این کشور کنگره می‌تواند در حوزه سیاست خارجی قدرتمندتر از قوه مجریه عمل کند. وی با تأکید بر این‌که کنگره آمریکا طبق ساختار این کشور قابلیت آن را دارد که نظرش را به دولت تحمیل کند، افزود: جمهوریخواهان عضو کنگره، از گذشته منتقد سیاست خارجی این کشور بودند و رضایت چندانی نیز از مذاکرات ایران با آمریکا نداشتند.

این کارشناس مسائل آمریکا ادامه داد: در طول یک‌سال گذشته طرح‌های تحریم علیه ایران در کنگره آمریکا ارائه شد که به دلیل در اکثریت بودن دموکرات‌ها در سنا به رای گذاشته نشد و دموکرات‌ها چنین اجازه‌ای ندادند.

به گفته وی، اکنون که جمهوریخواهان اکثریت را به دست گرفتند اجازه رای‌گیری برای این قوانین تحریم را خواهند داشت که قطعاً خلاف توافق ژنو بوده و برای مذاکرات مشکل‌ساز خواهد بود.

اشاره ایزدی به طرح تحریمی است که نمایندگان کنگره چندی قبل بر خلاف توافق ژنو قصد داشتند علیه ایران به تصویب برسانند که با توجه به مخالفت کاخ سفید و تهدید به وتوی این طرح از سوی رئیس‌جمهور، این طرح کنار گذاشته شد.

طبق توافق ژنو، وضع تحریم جدید علیه جمهوری اسلامی ایران، ناقض توافق است و اوباما تهدید کرده بود که در صورت اصرار کنگره بر این طرح، آن را وتو می‌کند. اما براساس قانون اساسی آمریکا، اگر سنای آمریکا، یک طرح را که از سوی رئیس‌جمهور

آمریکا و تو شده است بار دیگر با دوسوم آرای سنا تصویب کند رئیس‌جمهور دیگر قادر به وتو کردن آن نیست و با توجه به این‌که اکنون اکثریت سنا به دست جمهوریخواهان افتاده است عملاً موضع اوباما در تهدید کنگره به وتوی یک طرح، ضعیف‌تر شده است.

فواد ایزدی، همچنین در گفت‌وگو با فارس، پیروزی جمهوریخواهان در سنا را برای مذاکرات هسته‌ای خبری نه‌چندان خوب خواند و گفت: انتقادات جمهوریخواهان به عملکرد دموکرات‌ها در عراق و سوریه، می‌تواند فشار بیشتری به اوباما وارد کند تا هم‌نظر با آنها عمل کند.

ایزدی با اشاره به نقد جمهوریخواهان در حوزه‌های مختلف سیاست خارجی به اوباما اظهار کرد: با وجود این آنها نمی‌توانستند از قدرتشان در کنگره استفاده کنند، زیرا کنگره دست دموکرات‌ها بود و رئیس سنا که دموکرات بود اجازه نمی‌داد که آنچه جمهوریخواهان می‌خواستند دنبال کنند.

وی نتیجه قدرت دموکرات‌ها در قوه مقننه ایالات متحده را صادر نشدن قطعنامه علیه جمهوری اسلامی ایران طی یک سال گذشته خواند و افزود: اما جمهوریخواهان اعلام کرده‌اند که بحث تحریم‌ها را دنبال خواهند کرد و در سنا قوانین جدید را به رای می‌گذارند که به نظر می‌رسد رای بیاورد و این برای مذاکرات مشکل ایجاد خواهد کرد.

این کارشناس مسائل آمریکا خاطرنشان کرد: نتیجه‌ای که از انتخابات روز گذشته آمریکا می‌توان گرفت این است که نتایج ملموسی بر سیاست خارجی آمریکا و بخصوص بحث مذاکرات هسته‌ای، موضوع عراق و نیز سوریه خواهد داشت.

تهدید جمهوریخواهان به تحریم بیشتر

در همین حال علیرضا کوهکن، عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی و کارشناس روابط بین‌الملل با بیان این‌که پیروزی جمهوریخواهان در انتخابات میاندوره‌ای آمریکا می‌تواند رسیدن به توافق هسته‌ای را سخت‌تر کند، گفت: این رخداد می‌تواند باعث تقویت کسانی در داخل کنگره شود که با رسیدن به هر توافقی با ایران مخالفند.

وی در گفت‌وگو با فارس افزود: پیروزی جمهوریخواهان در انتخابات کنگره قطعاً مانع بزرگی بر سر توافق هسته‌ای مدنظر اوباما ایجاد می‌کند و دلیلش هم این است که جمهوریخواهان بخوبی می‌دانند که توفیق اوباما در به‌دست آوردن توافق با جمهوری اسلامی ایران در مذاکرات هسته‌ای برگ برنده بزرگی برای حزب دموکرات محسوب می‌شود و در انتخابات بعدی دو سال بعد هم از این برگ برنده استفاده بیشتری خواهند کرد.

کوهکن تصریح کرد: طبق منطق رقابت‌های حزبی در آمریکا هر مساله‌ای که به نفع حزب رقیب باشد باید مانعی از سوی جمهوریخواهان بر سر راهش ایجاد شود و یکی از این مسائل، مذاکرات هسته‌ای با ایران است.

استاد دانشگاه علامه طباطبایی اظهار کرد: در ایالت متحده آمریکا به موضوع مذاکرات هسته‌ای با ایران با نگاهی حساس نگریده و سعی می‌شود تا براساس گروه‌بندی و یارگیری‌های گروهی به دنبال تدوین راه‌های مختلف باشند و لابی‌ها و گروه‌های فشار در آن نقش زیادی را بازی می‌کنند.

این کارشناس روابط بین‌الملل گفت: حزب دموکرات با این‌که اکثریت کنگره را در گذشته در اختیار داشت در آن زمان هم شاهد تدوین قوانینی بودیم که کاملاً در تضاد با سیاست دولت آمریکا مثل تدوین تحریم‌های بیشتر بود که برهمین اساس اوباما کنگره را تهدید کرده بود که قانون تحریم بیشتر ایران را وتو می‌کند و به همین دلیل تدوین این قانون از دستور کار کنگره خارج شد.

کوهکن با بیان این‌که باید به توافق هسته‌ای ایران با 1+5 فراتر از رقابت‌های حزبی آمریکا نگاه کرد، افزود: پیروزی جمهوریخواهان در انتخابات میاندوره‌ای آمریکا می‌تواند رسیدن به توافق هسته‌ای را سخت‌تر کند، اما می‌تواند تا قبل از شکل‌گیری کنگره جدید و در حین مذاکرات هسته‌ای در مسقط عمان حصول به توافق نهایی را تسریع بخشد و تا قبل از شروع کنگره جدید، دولت از این امر بهره ببرد و به توافق نهایی برسد.

از سوی دیگر حمید ابوطالبی، معاون سیاسی دفتر رئیس‌جمهور با بیان این‌که هر دو حزب آمریکا به تعامل با ایران برای انتخابات ۲۰۱۶، نیاز دارند گفت: آنها به دنبال رسیدن به تفاهم هسته‌ای و تحصیل همکاری استراتژیک ایران در مسائل منطقه بویژه در مبارزه با داعش خواهند بود و ضرورت آن، احترام به حقوق ملت ایران است. به گزارش فارس، ابوطالبی در صفحه

تویبتر خود ضرورت‌های این تعامل را احترام به حقوق ملت ایران، اعتراف آمریکا به قدرت منطقه‌ای ایران و پذیرش آن به‌عنوان اصلی‌ترین بازیگر در تعاملات منطقه‌ای خواند و افزود: این تحول الزاماتی دارد، گرچه باز هم، این می‌تواند فرصت خوب تعامل و حل مساله هسته‌ای و مقابله با افراطی‌گری و سرکوب تروریسم در عراق و سوریه باشد. علی خرم، کارشناس مسائل بین‌الملل هم معتقد است: اگر اوباما در مذاکرات ایران و 5+1 که در حال نهایی شدن است، موفق به توافق نشود، با پیروزی کنونی جمهوریخواهان در سنای آمریکا بسختی امکان تعامل با ایران و ادامه مسیر گذشته را خواهد داشت. وی در گفت‌وگو با ایرنا اظهار کرد: اوباما باید از فرصت باقی مانده برای رسیدن به توافق با ایران استفاده کند.